

A szegedi tűzerek Borbála-ünnepsége

(A Délmagyarország munkatársától) Nyárády Zoltán alezredes parancsnoksága alatt álló szegedi tábori tűzérosztály tegnap ünnepelte védőszentjének, *Szent Borbálának* ünnepségét, amelynek keretében délelőtti ünnepi istentiszteleten vettek részt a tűzerek, majd *házi lovasmértőzést rendeztek*. A mérközésen a meghívott vendégek között ott volt gróf *Stomm Marcel* vezérőrnagy.

A tisztek csoportjában első lett *Szörny József* főhadnagy, 2. *Szegedi József* hadnagy, 3. *Barcsay Ádám* főhadnagy, 4. *Nagy László* hdt. őrmester, 5. *Hertelendy Géza* zászlós.

A tisztihelyettesek csoportjában 1. *Tátray József* szkvő, 2. *Avar Ferenc* őrm., 3. *Kocsis Bálint* őrm., 4. *Nyári Imre* őrm., 5. *Vigh Szilárd* őrm.

A verseny után a tűzérosztály tiszti, tisztihelyettesi kara és legénysége együttes *disztribúción* vett részt.

A délután folyamán a laktanyában nagyszabású *Borbála-ünnepség* volt, amelyen a tűzérosztály legénysége sok derűs és szórakoztató számokat adott elő. Az ünnepség csúcspontja a *tűzéraválás* volt.

A zsidótörvény kiterjesztése a Délvidékre

Budapest, december 4. A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a minisztérium rendeletét, amely elrendeli a visszafoglalt délvideki területeken a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939. évi IV. törvény alkalmazását.

1942. március elsejéig bejelentést kell tenniük mindazoknak, akik a visszafoglalt területen ipari jogosítvánnyal, vagy egyéb hasznos hajtó jogosítvánnyal rendelkeznek, 1942. február elsejéig minden munkaadónak be kell jelentenie értelmiségi munkakörben dolgozó alkalmazottait. Rendszabályok intézkednek arról, hogy az *elszakítás ideje alatt a magyarság érdekében kimagasló érdemeket szerzett személyek* kedvezményben részesülnek.

Párisi Nagy Áru ház Rt. Szeged (Csekonics- és Kiss-u. sarok)

MIKULÁSRA

Mikulás ostyából, színes alumínium bevonással:	cm	19	20	27	32
ár	—38	—58	—98	P 1.28	
Huszár csizma ostyából, alumínium bevonással:	cm	14	20	30	
ár	—38	—68	P 1.28		
Ráncos csizma ostyából, alumínium bevonással:	cm	7	10	14	21
ár	—10	—19	—48	—88	
Piros gipsz csizma töltve, virgáccsal díszítve:	cm	18	31		
ár	—98	P 1.98			
Mikulás csomag, színes celofán zacskóban	—48	—68	—88		
Zsanília puttonyos Mikulás töltve	P 1.28, P 1.98, P 2.28				
Zsanília doboz töltve	P 1.98				
Mikulás doboz	—68	—58	—38		
Festett piros műselyem szív					
bonbonniér	P 1.08, P 1.28, P 2.28				

Munkács lelkesen ünnepelte a dicsőségesen hazatért vadászdandárt

Szombathelyi vezérezredes, vezérkari főnök beszéde a ki-magasló teljesítményekről

Munkács, december 4. Munkács közönsége esütörtökön ünnepélyesen fogadta a szovjetföldről hazatért, a városban állomásozó határvadászdandárt. Hangos nótaszóval ébredt a város. Leventék és iskolás fiúk és leányok csapatai vonultak fel az Árpád vezér-utca felállított dísz-emelvény felé, ahol már a kora reggeli órákban hatalmas tömeg hullámzott. Fél 10 órakor érkezett meg az ünnepség színhelyére vitéz *Szombathelyi Ferenc* vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke. A vezérkari főnök végigautózott a határvadászdandárnak a városba vezető országúton felállított 8 kilométer hosszú sorfala előtt. A szemléről való visszatérése után köszöntötte a visszatért honvédeket és a kormányzó úr, mint legfelsőbb Hadúr megbízásából *köszönetet mondott azokért a kimagasló teljesítményekért, amelyeket a határvadászdandár és a vele együtt küzdő hadtest véghez vitt*. Kijelentette a vezérkari főnök, hogy *a hősi halottak hozzátartozóiról messzemenő gondoskodás történik*.

A vezérkar főnökének beszéde után felvonultak azok a tisztek és honvédek, akik a szovjet elleni harcban kitüntették magukat. Szombat-

helyi vezérezredes felkötötte a csapatászlóikra a *kormányzó által adományozott zászlószallagokat, majd a kitüntetésekét nyújtotta át*. Az egyik tisztt felolvasta a kitüntettek nevét, azok sorban járultak a vezérkari főnök elé és átvették kitüntetésüket. A vezérkari főnök mindegyiknek kézfogással nyújtotta át kitüntetését.

A kitüntetések átadása után díszmenetben vonultak el a határvadászalakulatok a dísztribün előtt. A közönség lelkesen megéljenzte az elvonuló csapatokat.

A munkácsi határvadászdandár volt az, amely július 28-án adott parancsra *dílepte a vereckei és a toronyai hágot* és többszörös túlerővel szemben *az első sikereket érte el*. Birtokba vették a *Beszkei álagútját*, amelyet az oroszok fel akartak robbantani. Óriási munkát végeztek a dandár harcai során a *beszött kerékpáros alakulatok*, amelyek gyors előretörésükkel igen sokszor meglepték az ellenséget. A dandár zöme 12 nap alatt 150 kilométert haladt előre. A dandár műszaki csapatai 6 teljesen új hidat és egy vasúti hidat építettek.

Küzdelem az egészségért

Dr. Tomcsik József professzor Magyarország, az utódállamok és a visszatért területek egészségügyi helyzetéről — Szeged közegészségügye hat év alatt nagy lépésekkel haladt előre

(A Délmagyarország munkatársától) Megnagyobbodott hazánk egészségügyi problémáiról s különösképpen a visszatért országreszek egészségi viszonyairól adott elő esütörtökön délután az egyetem aulájában dr. *Tomcsik József* professzor, az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója. A rendkívül érdekes és időszerű problémákat feltáró előadás az Egyetem Barátai Egyesületének szabadegyetemi előadásorozatában hangzott el.

Az előadás előtt munkatársunk felkereste dr. *Tomcsik József* professzort, aki hat esztendővel ezelőtt még a *szegedi egyetem* tanára volt és innen indult el nagyjelentőségű munkásságának útján. Tomcsik professzor két napja tartózkodik Szegeden, ahol mint a belügyi kormányzat vizsgabiztosa vett részt a most folyó szakvizsgákon. Kérdést intéztünk a professzorhoz, *milyennek találja Szeged egészségügyi viszonyait*. Kijelentette, hogy az elmúlt hat esztendő alatt, amióta ő elkerült Szegedről, az *egészségügyi viszonyok hatalmas fejlődésen mentek keresztül és csak a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozhat azokról, akik ezt a fejlődési folyamatot előmozdították*.

Tomcsik József professzor előadására a közönség megtöltötte a központi egyetem nagytermét és mindvégig érdeklődéssel követte az élvezetes, vetített képekkel kísért előadást. Az Egyetem Barátai Egye-

sülete részéről dr. *Baló József* professzor nyitotta meg az előadást, utalt arra a nagyszerű munkára, amit az előadó a magyar közegészségügyi viszonyok feljavítása körül végez, köszöntötte Tomcsik professzort, mint a *szegedi egyetem egykori tanárát* és rámutatott arra, milyen fontos az orvosi tudomány-nak az az ága, amely a *betegségek megelőzésével* foglalkozik s mennyire kivívta Magyarország ezen a téren Európa elismerését.

A kulturális, gazdasági és egészségügyi helyzet összefüggései

Előadásának bevezető részében Tomcsik professzor rátért *Horváth Barna* kolozsvári egyetemi tanár legutóbb Szegeden megrendezett *közvéleménykutatására* és hangsúlyozta, *mennyire fontos a közvélemény szerepe a közegészségügyi kialakulásában*. A közvélemény fontos szerepét bizonyította az elmúlt 22 esztendő alatt az a minden magyar lelke mélyén kialakult hit, hogy a *mi kulturális fölényünknek vissza kell szereznie egyszer, amit tőlünk Trianonban elraboltak*. Számszerű adatokkal támasztotta alá, hogy a *kulturális fölény valóban meg volt a Csonka-Magyarországon*, szemben az utódállamokkal. Érdekes megvilágításba helyezte a halálozási arányszám adatait és ezek viszonyát a születési arányszámmal s hangsúlyozta, hogy a népesség szaporodása — paradoxonként — többnyire ott a legnagyobb, ahol a halálozási arányszám emelkedik. Erre példaként hozta fel, hogy Németországban, ahol kormányzati beavatkozással emelték a születési arányszámot, még mindig a legkisebb ez az arányszám egész Európában, holott a német nép — mint ismeretes — szaporodó népfajta.

Igen érdekes összefüggéseket mutat a kulturális és gazdasági tényezők hatása a közegészségügyi viszonyokra. Erdélyben a román megszállás alatt készült statisztikai könyvek szerint a *Székelyföldön voltak a legkötönyebb közegészségügyi viszonyok*, ezt a székely nép magasabb és ősi kulturáltsága és a gazdasági jólétet előmozdító szorgalma idézte elő. Ebben a népben volt ősi kultúra s ezt még az elnyomatás évei sem tudták kiölni belőle.

Tomcsik professzor ezután arról beszélt, hogy milyen volt az a közegészségügyi szervezet, ami az elmúlt 20 év alatt nálunk létesült és milyen volt a cseh, román és jugoszláv területek hasonló szervezettisége.

A visszatért területek egészségügyi kérdései

Elmondotta, hogy az *orvoskérdés*, amely legjobban rámutat egyes országok közegészségügyi viszonyaira, a *trianoni Magyarországon magasan kielégítőbb volt, mint bármelyik utódállamban*. Míg nálunk 5—6 ezer lélekre jutott egy orvos, addig a csehszlovák állam területén 8—20 ezer lélekre jutott orvos. A cseh egészségvédelem legfőbb hibáját azzal jellemezte, hogy ismertlen volt náluk például az anya- és terhesség-gondozás. A védőnő-szolgálat sem volt olyan rendszeresen kialakított, mint nálunk. Erdélyben viszont igen kevés számú védőnőt kaptak a román uralom alatt, de ezek a védőnők kitűnően képzetek voltak. A román egészségügyi egyelőre jó szolgálatát, a *fertőtlenítő-szolgálatot* most a magyar egészségügyi kormányzat is megvalósította Erdély valamennyi városában és községében és főként a *Kárpátalján*, ahol erre nagy szükség volt.

Tomcsik professzor beszélt még a *járványos betegségek* elterjedtségéről a visszatért területeken, különösen a *kiütéses tifusz és malária* erdélyi területeiről, nemkülönben a *trachoma-fertőzés* Bácskáról. Ezek a betegségek most új problémákat, új küzdőteret jelentenek a magyar egészségügyi kormányzat számára, főként a bácskai székely telepességekkel kapcsolatosan, ahol még az *óromániából magukkal hozott fertőzőes betegség* ellen kell megküzdeni.

Végül vetített képeken keresztül ismertette meg a közönséget a modern egészségügyi szolgálat nagyszerű működésével. A fontos problémákat felölő s a magyar közegészségügy hatalmas apparátusát bemutató, nemcsak tudományosan értékes, de érdekes előadást a közönség hálás tapsokkal jutalmazta és dr. *Baló József* professzor köszönte meg.

Leaszabb Mikulási ajándék

Herendi porcellán, valódi ezüst és aranykiszírt Legolcsóbban CSURY órásnál, Szeged, Károlyi utca 16 sz.